

Helsingin seurakuntayhtymä Yhteinen kirkkovaltuusto

Kokousaika 17.6.2026 klo 18–22.35
Kokouspaikka Engel-sali (Seurakuntien talo, Kolmas linja 22)

Laillisuus ja päätösvaltaisuus

Yhteinen kirkkovaltuusto 17.6.2026 § 45

Päätösehdotus

Todetaan kokous laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös

Kokouksessa oli paikalla kirkkovaltuuston 91 valtuutetusta 79 valtuutettua. Kokous todettiin laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Hautausmaiden hoitosuunnitelman hyväksyminen

Yhteinen kirkkovaltuusto 17.6.2026 § 64
251/03.03.01/2026

Päätösehdotus

Yhteinen kirkkovaltuusto päättää

- 1) vahvistaa liitteenä olevan hautausmaiden hoitosuunnitelman ja
- 2) hyväksyä hoitosuunnitelman osana ainaishoitosopimusten hoitotavan käytäntöjen täsmentämisen.

Käsittely

Käsittelyn aikana käytettiin yksi puheenvuoro.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Yhteinen kirkkoneuvosto 28.5.2026 § 188

Esittelijä Vs. seurakuntayhtymän johtaja Forsén Stefan

Päätösehdotus

Yhteinen kirkkoneuvosto päättää esittää yhteiselle kirkkovaltuustolle, että se päättää
1) vahvistaa liitteenä olevan hautausmaiden hoitosuunnitelman ja

2) hyväksyä hoitosuunnitelman osana ainaishoitotosopimusten hoitotavan käytäntöjen täsmentämisen.

Käsittely

Kiinteistöjohtaja Rasimus selosti asiaa.

Käsittelyn aikana käytettiin kaksi puheenvuoroa.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Selostus

Taustaa

Yhteisen Kirkkojärjestyksen (657/2023) mukaan hautausmaille tulee laatia hoitosuunnitelma, jossa määritellään seurakuntayhtymälle kuuluva hautausmaan perushoito ja esitetään hautausmaan vuotuiset hoitotoimenpiteet sekä pidemmällä aikavälillä toteutettavat kunnostustyöt (KJ 3:58 §).

Hautausmaiden perustehtäviä ovat hautaaminen ja hautausmaan hoito sekä tuhkaus krematoriossa. Hautausmaiden ylläpitäjän tulee hoitaa hautausmaata sen arvoa vastaavalla ja vainajien muistoa kunnioittavalla tavalla (Hautausmaailaki 457/2003 5.luku 3. §).

Kirkkolainsäädännön uudistukseen sisällytettiin kirkkojärjestyksen vaatimus hautausmaan hoitosuunnitelman laatimisesta. Hautausmaan hoitosuunnitelmassa täsmennetään seurakuntayhtymän ja hautaoikeuden haltijoiden välistä työnjakoa hautojen hoidossa. Hautausmaan hoitosuunnitelman tavoitteena on lisätä myös hautausmaan hoidon suunnitelmallisuutta.

Kirkon keskushallinnon ohjeistuksessa todetaan kunnossapitoluokituksen ja hoitosuunnitelman tarpeellisuus kunnossapitotoimenpiteiden oikein kohdentamisessa sekä kunnossapidon kustannustehokkuuden ja hyväksyttävän kunnossapitotason saavuttamisessa.

Päätösehdotuksen perustelut

Helsingin seurakuntayhtymän hautausmaiden hoitosuunnitelman laatimisessa on hyödynnetty Hautausmaan hoitosuunnitelman laadintaopasta (Seurakuntapuutarhurit ry 2022). Oppaan tarkoituksena on toimia valtakunnallisena hoitosuunnitelman mallina, jonka seurakunnat ja seurakuntayhtymät voivat ottaa käyttöön ja laatia sen perusteella hoitosuunnitelman hautausmailleen. Oppaan perusteella voidaan yhtenäistää hautausmaiden kunnossapidon perusteita ja toimintatapoja seurakunnissa ja seurakuntayhtymissä eri puolilla maata.

Hautausmaan hoitosuunnitelma toimii yhtenä omaisuuden hallintatyökaluna sekä sitä voidaan käyttää perusteena valtion rahoituksen kohdentamiselle. Lisäksi se on apuna kunnossapidon töiden suunnittelussa, toteutuksessa ja urakoinnissa. Hautausmaan hoitosuunnitelma helpottaa kunnossapitokustannusten laskentaa sekä kunnossapitoon käytettävien varojen kohdentamista.

Hautausmaiden hoitosuunnitelmassa esitetyt kunnossapitotöihin liittyvät vaatimukset ja ohjeet perustuvat Viherympäristöliiton julkaisuun Viheralueiden kunnossapidon yleinen työselostus VKT 2021. VKT nojaa puolestaan Viheralueiden kunnossapitoluokitus RAMS 2020 -julkaisun kunnossapitoluokkiin sekä Infra 2017 Kunnossapitonimikkeistön käsitteisiin ja jaotteluun.

Hautausmaiden vastuulla olevia hautausmaiden kunnossapitotöitä ovat:

- hautausmaan kulkuväylien ja pysäköintialueiden kunnossapito
- hautausmaiden yleisten alueiden kasvillisuuden kunnossapito
- hautausmaarakenteiden ja -kalusteiden kunnossapito (mm. portit, aidat, penkit, valaisimet, pyörätelineet, opasteet, hulevesijärjestelmät, kasteluvesijärjestelmät ja kameravalvonta)
- yleinen puhtaanapito ja jätehuolto
- yhteisten muistelupaikkojen kunnossapito hautausmaan käyttösuunnitelman mukaan
- muistolehtoon, sirottelualueille ja muualle haudattujen vainajien yhteismuistelupaikoilla hautausmaa vastaa muistelupaikkojen yleisilmeestä. Hautausmaalla on oikeus poistaa rikkoutuneet ja huonokuntoiset muistoesineet.
- sankarihauta-alueiden ja muiden merkittävien hauta-alueiden kunnossapito
- seurakunnalle ja seurakuntayhtymälle palautuneiden ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden hautojen hoito kirkkovaltuuston päätöksen mukaan.
- hautausmaarakennusten kuten kappeleiden, kylmiöiden, huoltorakennusten sekä krematorioiden käyttökunnon ja toiminnan varmistaminen
- kunnossapitotöihin liittyvän konekaluston ja laitteiden huollon ja toimintakunnon varmistaminen

Kirkkolain (652/2023) 3 luvun 33 §:n mukaan haudat on pidettävä hautausmaan arvoa vastaavasti hoidettuina ja haudan hoidosta vastaa hautaoikeuden haltija. Omaisen vastuulla on yksittäisen haudan hoito hautamuistomerkkeineen. Reunakivellisellä haudalla omaisen vastuulla on hoitaa koko reunakivien rajaama alue. Omaiset kustantavat kokonaisuudessaan yksittäisen haudan hoidon sekä hautamuistomerkkiin liittyvät hankinta- ja hoitokustannukset.

Omaisten hoitovelvoitteita ovat:

- haudalle hankitun hautamuistomerkin hoito ja turvallisuudesta huolehtiminen
- haudan kasvillisuuden hoito kevät- ja syyskiivouksineen
- nurmikon leikkaaminen ja siistiminen arkkuhauta-alueella 100 cm ja uurnahauta-alueella 70 cm hautamuistomerkin edestä (käytäväalueet hoitaa hautausmaa)
- haudalle tuoduista muistoesineistä huolehtiminen
- roskien poistaminen haudalta (muun muassa palaneet hautakynttilät)
- reunakivien rajaaman hauta-alueen hoito

Kaikki haudalle tuotavat esineet ovat omaisten omaisuutta ja heidän vastuullaan. Tämä koskee muistomerkkejä, taideteoksia, muistoesineitä, kasveja, lyhtyjä yms. Hautausmaa ei korvaa rikkoutumisesta, kolhiintumisesta, katoamisesta, kaatumisesta, likaantumisesta tai ilkivallasta aiheutuneita vahinkoja. Esineitä ei ole myöskään vakuutettu hautaustoimen puolesta. Hautamuistomerkin (taideteoksen) vakuuttamista voi selvittää omaisten omasta vakuutusyhtiöstä kotivakuutukseen liittämällä.

Valtio, kunta, kulttuuriperintöä vaaliva yhdistys tai (ulkopuolinen) yksityishenkilö voivat myös huolehtia haudasta. Haudan hoidosta huolehtiminen ei tuota hautaoikeutta hoidettavaan hautaan. Tarvittaessa tällaisessa tilanteessa laaditaan seurakuntayhtymän ja haudan hoidosta vastaavan tahon välille sopimus, jossa sovitaan toimintatavat.

Hautainhoitorahaston vastuulla on omaisen tilaaman hoitosopimuksen mukaiset työt. Hoitosuunnitelmassa on kuvattu erilaiset haudanhoitovaihtoehdot. Sopimushaudan hoitoon kuuluu esimerkiksi kukkahoitojen osalta kukkapesän kunnostaminen ja lannoitus, kukkien istutus, kastelu ja kuihtuneiden kukkien nyppiminen. Hautainhoitorahaston töitä ovat myös istutusalueen kanttaus sekä haudan nurmikonleikkaus ja loppusiistintä kukkapesän ympäriltä ja rikkaruohojen kitkeminen. Reunakivellisen haudan pinnahoito käsittää nurmihoidon tai pintahiekan kunnossapidon reunakivien rajaamalla alueella. Hoitokauden päättyessä hoitosopimukseen kuuluu myös seurakunnan istuttamien kukkien poisto ja hauta-alueen siistiminen.

Ainaishoitojen hoitotavan täsmentäminen

Hautausmaiden hoitosuunnitelmassa otetaan kantaa myös ainaishoitosopimusten hoidon toteuttamiseen. Uuteen hoitosuunnitelmaan on kirjattu, että ainaishoitosopimuksissa yksivuotiset kesäkukat korvataan vuodesta 2027 alkaen monivuotisilla perennoilla. Kaikille ainaishoitohaudoille, joille on istutettu yksivuotiset kesäkukat istutetaan jatkossa monivuotiset kukkakasvit eli perennat.

Ne haudat, joilta vuoden 1978 päätöksellä lopetettiin kesäkukkahoidot, pidetään tehty päätös ennallaan, eli niille ei uudestaan tuoda kukkahoitoja takaisin. Kaikilla ainaishoitohaudoilla jatkuu vähintään haudan pinnan hoito. Ainaishoitosopimuksia ei siis olla seurakuntayhtymän puolesta päättämässä. Ainoastaan kukkahoidon kukat vaihtuvat monivuotisiin kukkakasveihin eli perennoihin.

Kesäkukat yleistyivät hoitohaudoilla vasta 60-70-luvuilla. Sitä ennen monivuotiset kukkakasvit eli perennat ovat olleet yleisesti käytössä hoitohautojen istutuksissa, myös nyt kyseessä olevilla ainaishoitohaudoilla.

Osaan ainaishoitosopimuksista on kirjattu eritasoisia velvoitteita hautamuistomerkkien puhdistuksiin ja pesemisiin, kivien tekstien kultauksiin/maalauksiin sekä muistomerkkien ja reunakivien oikoimisiin sekä muiden hautarakenteiden kunnostuksiin liittyen.

Haudoilla olevat hautamuistomerkit ovat hautaustoimilain mukaan omaisten hoitovastuulla (pl. yhteismuistomerkit)

14 § Hautamuistomerkit (Hautaustoimilaki 457 /2003):

Hautaoikeuden haltija päättää haudalle sijoitettavista hautakivistä ja muista muistomerkeistä. Muistomerkin tulee olla hautausmaan yleiskuvaan sopiva eikä se saa loukata vainajan muistoa tai hautausmaan arvokkuutta. Muistomerkin hyväksyy hautausmaan ylläpitäjä.

Ainaishoitosopimusten hoitotavan täsmentämisen yhteydessä esitetään, että Helsingin seurakuntayhtymä luopuu kaikista ainaishoitosopimuksiin kirjatuista hautamuistomerkkeihin liittyvistä kunnostustoimenpiteistä.

Luopuminen koskee kaikkia niitä ainaishoitosopimuksia, joihin on kirjattu seurakuntayhtymälle kuuluvia hautamuistomerkkien kunnossapitovelvoitteita. Jatkossa myös kaikilla ainaishaudoilla omaiset vastaavat hautaustoimilain mukaisesti kaikista haudalle sijoitettavista hautakivistä ja muista muistomerkeistä.

Aikataulu

Hautausmaiden hoitosuunnitelman on tarkoitus astua voimaan heti yhteisen kirkkovaltuuston pöytäkirjan allekirjoittamisen jälkeen ja ainaishoitojen hoitotavan muutos otetaan käyttöön hoitokaudesta 2027 alkaen.

Yhteisen kirkkovaltuuston päätös kuulutetaan Helsingin seurakuntayhtymän internet-sivuilla ja hautausmaiden ilmoitustauluilla.

Vaikutusten ja riskien arviointi

Hautausmaiden hoitosuunnitelmassa on huomioitu ympäristö- ja vastuullisuusnäkökulmat. Hautaustoimen juuri valmistuneen vastuullisuussuunnitelman lisäksi toimintaamme ohjaa Kirkon ympäristödiplomi ja on tarkoituksenmukaista toimia näiden arvojen ja ohjelmien mukaisesti.

Ainaishoitojen hoitotavan täsmentäminen yksivuotisista kesäkukista monivuotisiin perennoihin on vastuullinen vaihtoehto, jolla vähennetään mm. kasvihuonepäästöjä, energiankulutusta ja materiaalimenekkiä. Monivuotiset kasvit lisäävät hautausmaan monimuotoisuutta, ekologisuuutta ja lajikirjoa mm. lisäämällä pölyttävien hyönteisten määrää

Asiassa ei ole tarpeen tehdä lapsivaikutusten arviointia.

Toimivallan perusteet

Hallintosäännön 3 luvun 1 § 1 momentti

Kirkkolaki 3 luku 10 §

Lisätiedot

Kiinteistöjohtaja Osmo Rasimus
p. 09 2340 2700, osmo.rasimus@evl.fi

Yhteisen kirkkovaltuuston puolesta

Wiking Vuori
puheenjohtaja

Saara Haukipuro
sihteeri, lakimies

Otteen oikeaksi todistaa
24.6.2026

Nora Yliruka
asianhallinnan asiantuntija

Jakelu

Teemu Kylmäkoski

Pöytäkirjan nähtäville asettaminen: 24.6.2026

Tiedoksiantotapa: Sähköisesti

Lähetyspäivä: 24.6.2026

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 64

VALITUSOSOITUS

Kirkollisvalitus

Valitusoikeus ja valitusperusteet

Kirkollisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen). Kirkollisvalituksen saa tehdä myös seurakuntayhtymän jäsen seurakunta ja sen jäsen.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomais on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen. Alistettavassa asiassa valituksen saa tehdä myös sillä perusteella, että päätös ei ole tarkoituksenmukainen.

Hankintaa koskevista päätöksistä ei kirkkolain (652/2023) 12 luvun 8 § 2 momentin nojalla saa tehdä kirkkolain mukaista oikaisuvaatimusta eikä kirkollisvalitusta, jos asia kuuluu markkinaoikeuden toimivaltaan. Asia kuuluu markkinaoikeuden toimivaltaan, jos hankinnan arvo ylittää julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, hankintalaki) 25 §:n mukaisen kynnyksarvon. Kansalliset kynnyksarvot ilman arvonlisäveroa laskettuna ovat:

- 60 000 € (tavarat ja palvelut sekä suunnittelukilpailut);
- 150 000 € (rakennusurakat);
- 400 000 € (hankintalain liitteen E 1–4 kohdassa tarkoitetut sosiaali- ja terveystyöpalvelut);
- 300 000 € (hankintalain liitteen E 5–15 kohdassa tarkoitetut muut erityiset palvelut) ja
- 500 000 € (käyttöoikeussopimukset).

Valitusviranomais ja valitusaika

Päätökseen voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella. Valitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Valitus tehdään ensisijaisesti hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet> .

Valitusviranomaisen yhteystiedot:

Helsingin hallinto-oikeus

Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
Postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
Puhelin: 029 564 2000
Fax: 029 564 2079
Sähköposti: helsinki.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Valitusaika on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista.

Muutoksenhakuajan laskeminen

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin, tai saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä

tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava:

- valittajan nimi, henkilötunnus tai yritys- ja yhteisötunnus
- yhteystiedot, myös sähköinen tai muu mahdollinen osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan toimittaa (prosessiosoite)
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- vaatimuksen perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksen tai muun asiakirjan toimittaminen hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköiseen asiointipalveluun katsotaan ilmoitukseksi sähköisen asiointipalvelun käyttämisestä prosessiosoitteena. Sähköistä asiointipalvelua käytettäessä erillistä prosessiosoitteen ilmoittamista ei tarvita.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä valitusviranomaiselle.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on esitettävä valtakirja. Jollei valitusviranomainen toisin määrää, valtakirjaa ei kuitenkaan tarvitse esittää oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 5 luvun 32 §:ssä tarkoitetuissa tilanteissa.

Valitusasiakirjojen toimittaminen

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusajassa päätöksessä mainitulle valitusviranomaiselle.

Sähköinen viesti katsotaan saapuneeksi viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että sitä voidaan käsitellä. Sähköisestä asiointista viranomaistoiminnassa annetun lain 11 §:n mukaan viranomaiselle toimitetun sähköisen asiakirjan katsotaan saapuneen määräajassa, jos asiakirja saapuu viimeistään määräajan viimeisen päivän aikana laissa tarkoitetulla tavalla.

Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 2 §:n nojalla muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu, jollei lain 5, 7, 8 tai 9 §:stä muuta johdu. Tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta annetun oikeusministeriön asetuksen (1383/2018) 1 §:n mukaan oikeudenkäyntimaksu hallinto-oikeudessa on 310 euroa.